

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnek minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr új pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábról egy sor után 7 ujkrért közzéadják; folytonos hirdetésekért ill. megengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdíj előbevetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Előfizetési felhívás

A „K. Közlöny” 1859. évi folyamára.

Azon meggyőződésből, hogy a „K. Közlöny” mint hazánk szellemi s anyagi fejlődésének organja, mint a hazánkban felmerült eszmék közvetítője, létezésével a nemzeti érdekek javára hat, tisztelettel kérjük fel a hazai értelmes közönséget további részvételével is járulni annak fenntartásához.

Előfizetési ára a „K. Közlöny”-nek évnegyedenként három ezüst rfrint (3 ft 15 kr uj.)

Előfizethetni a lap kiadó-hivatalához Stein János középutczai könyvkereskedésébe czimzendő levelekben, minden es. kir. postahivatalnál.

POROSZHONRÓL

(D) Nem kevésbé vonja most magára Európa figyelmét Poroszország, kivált azon körülménnyel fogva, hogy annak királyi jogokkal kormányzója Vilmos herceg, hirtelenbe eszterházi diadalban levő pártokat, a szabadlevegőt az alkotmányosabb érdekeket kezdé igénybe venni, s Poroszhonra nézve sokat ígérő manifestumaiban nyíltan kimondja, miképp Poroszhon hivatva erkölcsi hódításokat tenni a szétszakadozott német birodalomban. Jól tudjuk, hogy a két német nagy hatalom u. m. Ausztria és Poroszhon természetes vetélytársak a Németországrai befolyás felett; s hogy az Erisz almája még egyiknek sem nyújtott oda, azt

egy részről tulajdonítani annak is, hogyha bár Poroszhon földterülete szerint (5103.72 □ mérföld) még fél akkora sincs mint az összes ausztriai birodalom; de a szorosabban német elem és műveltség amabban az ő idegen elemek teljes beolvadása által előnyben áll, s földirattal is inkább szíve körül fekszik a nagy német nemzetiségnek; e mellett más részről Európa több népei érdekében állott mindig az, hogy a két nagy hatalom ezen rivalitását fenntartsa, élessze; s a küzdés kérdését soha eldőlne ne engedje, mely a roppant nagy német elem oly egyesülést vonhatná maga után, melylyel a szláv elemeknél Európában egyik sem versenyezhetne.

Mindezen viszonyok dacára meg nem tagadhatni, hogy Poroszhonra Középeurópában mind fényes szerep várakozik, s emelni fogja a Hohenzollern ház tekintélyét a germán elem előtt az angol királyi házzal legujjabban kötött közelebbi családi viszony is.

Poroszhon kifejlése azon logikai renddel halad előre, mely a német eszmes rendszerességgel természet, de a haladás basisa; a kebelébe befogadott s átnemelt népség oly elemekből áll, melyek a nyugalmas mérsékletű germán vért felfrissítik. Azon sok ezer waldens, pfalzi, s francia befogadása, mely már a legelső király 1-ső Frigyes alatt Poroszhonba új vért oltott, az ezt követő 1-ső Fr. Vilmos alatt fényesebben szervezett katonaság, azon óriás gránátosok, kiket a királynak szintén maniaig menő katonagyűjtési szenvedélye szerzett össze, az ugyancsak általa betelepített 20,000 új család, az országnak folytonosan terjesztett nagybblása mellett alapját veték még Poroszhonban a harcziás kifejlésnek, és az összefoglaló nemzeti elem felifjaldásának.

Nagy Friderik lángeszű uralkodása alatt országának e két alapköve eléggé jelentkezett; a katonaság a harcziások tekintélyt vívott ki arra, hogy az ország Európában nagyhatalmi állását elfoglalja, s fiatal lelke a nemzetnek, melynek a nagy király szabadelvűsége nyújtott tért, kezdett kie-

melkedni a szabad sajtó hatalma és eszközei által.

III-dik Vilmos uralkodása a porosz kereskedelem ujkorának nevezhető; a Rajnahajózási egyezség 1831-ben, a városi szerkezet jó karba hozása ugyan akkor, a Mexikóval hajózási szerződés ugyan akkor, s a Németalfölddel hasonló szerződés hat év múlva, a vasutótörvény, az Oceanon túlterjedt hajózási vállalatok sat. alapját veték meg ez ország industrialis virágzásának.

A műveltség és tudomány, a népnevelés, és a feudális viszonyok eszélyes és végleges elrendezése, a kormány folytonos erélye s előrelátása által a kasztok közti viszonyok kiegyenlítése, minden romboló, s az egésznek mindig sorvadására szolgáló katasztrófák nélkül; a honvédelem érdekébeni képessége s érdekeltége minden honpolgárnak, a porosz-állam katonai államalakulása, mindezek oly előhaldási jelek, melyek erélyes s bölcs uralkodók nyomait mutatják.

A nép birta már azon anyagi és erkölcsi erőt, melyet azután az alkotmány egészít ki; s a most ideiglenesen lelépett király korszakának köszöni Poroszhon az 1850-ben octroyozott alkotmányt, mely ha bár 1848-ki forradalom által kieresztáltnál inkább korlátozta a nép ellenörködését a kormányzás irányában, de alapját képezi azon polgárisult jóllétnek, mely az idővel minél magasabb fokra nőheti kimagát.

És a mostani helyettes király Vilmos főherceg programja, éppen erre nyújt kilátást, midőn ő maga mellé a mérsékelt reformok s haladás embereit hívta meg; az ő kormányzása alatt hivatva leendő Poroszország azon alkotmányos előhaldására, melynek alapjait erejében, iparban, műveltségében, s még ifju, de fényes történelmi emlékeiben bírja már.

Remélni lehet, hogy nem sokára a hirlapok rovatában a „Poroszország” czímet azon élénk részvétellel kísérendi a közvélemény, melylyel most Anglia és Belgium iránt viseltetik.

Mint a mi birodalmunkkal szomszédos

és a befolyás terén azzal némileg vetekedő ország irányában, lehetlen nekünk is közvetőleg érdekeltnek nem lennünk, s méltó politikai tanulságot szerezhetünk azon kísérletek sikeréből vagy megbiúsultából, melyekkel a kormányzó herceg Németországon szándékolat erkölcsi hódítások iránt adott szavát beváltani törekedik.

Jelentés, a Gazdasági-egylet borászati bizottmányának szilági körutjáról okt. 18-30-án.

III.

Állomás Zilah. okt. 19. és 20-kán.

Drágtól négy óra alatt a Meszes tetejére értünk. Mintha a természet maga jelölte volna ki ezen mértföldekre nyúló erdőkoros hegy-sort, hogy két ország határa legyen; vagy jobban mondva: hogy minden irányba messze szétágazó gerinceivel azokat örökre egymáshoz kapcsolja. Ritka pontja van a hazának, mely nagyszerűbb látványt, magasabb élvezetet nyújtson. Egyfelől hazánk hegycsoportjainak változatos hullámzása, mely a szélvészről felvert tenger magaslatait és mélységeit szemlélteti a távol ködében sötétlő Kárpátok gyűrűjébe foglalva, másfelől az erdőkől s szőlőtől felekesített hegyei a Szilágnak terülnek el előttünk, míg alatt szőlőhegyektől s gazdag lombos gyümölcs-terektől körülölelt hazai tünedeznek fel Zilah városának. Bocsanatot kérünk a kicsapongásért. Ily jelenetnek az érzelmek hátterébe szorítják a gazda hideg számításait — az ember, a hazai lép elő, mert hiszen ez a szép természeti tájkép az ő hazája.

A Meszesen, ezen tíz év előtt csaknem járhatatlan hegyen, fel és alá, gyönyörű út vezet, m a r a d a n d ó emléke a kerületi mérnök Eltőth ur genialis eszének. S bár ezen út által a közlekedésnek Erdély és a Szilág közti egyik legnagyobb akadályát eltávolítottuk, még vajmi sok kívánni való van hátra! Országutaink hálózata hazánk majd minden pontjaira ki van terjesztve már, csak a nem is tudom hány, de sok m t f o l d r e r u g ó terület, mely a Csucsát, Kolozsvárt, Dézst és N-Bányát érintő országút vonalain nyugot-északról belől fekszik, csak ez, tehát a Szilág — a Meszesen túl és innen fekvő részei az országnak vagynak az utak hiánya, vagy a vonalok készületlen volta miatt elzárva a concurrentiától, az anyagi és szellemi boldogulás eszközeitől. Biztos kulfökből merítettük a

Magyar-Solymos birtoklái története.

(Töredék közlemény)

(Végo.)

1607. Lónyai Jánosnak adományoztatik, a ki birtokába lépett, és birta is. Azonban néhány év múlva Kornis Judit Pécsi Simonéra bizonytalan cím alatt, és erről csere után fejdelem Bethlen Gáborra szállott, a ki azokat a dévai fiskálitásra olvasztotta, és mint ilyenből 1616. A Zalazdi mindkét-nem magzakadtával fiskusra szállt, u. m. a m.-solymosi egész uradalmat, a hasonnevű mezővárossal együtt, fivérének gr. Bethlen Istvánnak beiratos cím alatt adományozta ugyan; de a Zalazdi-leány utódoknak kérésökre, kik a solymosi uradalom birtokától megfosztatván, merő vagyontalan földönfutóká váltak, „különös kegyelemből” „csak szegényül élnek” igen kevés részt viszszaadott; sem akkor, sem utóbb a Zalazdi János első szerző leány-utódainak: idősb Barcsai Sándor és György testvéreknek semmit se adományozván.

1641. Rákóczi György fejdelem alatt a fiskus a maros-solymosi uradalom birtokosait, (kiket?) 1641-ben productura meghívja; de produktálni nem képesek; a Zalazdi Iona és Erzsébet két ág utódi a fehérvári káptalan előtt bevallják, miként a m.-solymosi jóságok a Zalazdi-leányokat nem illetik, és a jóságot kibocsátván, a fiskus örökl. A fősenységéről ismert Rákóczi azonban könyörülvén rajtok, nem ugyan két részt, mely a Horváth Kata öröklésén ötlet illette volna, hanem mindkét águnk mintegy (praeter propter) h a r m i n c a d részt az uradalomnak kegyelemből adományozza; Barcsai Sándornak, továbbá a Moskus Vladoimir — elidegenítése által öt illett 600 frt zálog gróf Bethlen Istvánnak pedig a beiratos összeget lefizeti, és az uradalmat a fiskus részére kijelölja.

1642. A Bagdi György, és Zalazdi János, Iona, Erzsébet és Anna férfi-ág magzakadtán a fejdelemre szállott uradalom tömegéből Rákóczi fejdelem a m.-solymosi, akkor „Bagdi-curia” nevezetű udvartelket tartozásai, és járulékaival együtt Barcsai Endre, Ákos, Gáspár és ifj. Sándornak, részint hivszolgálatuk jutalomfejében, részint pénzért adományozza. Ezen adományozásra vonatkozólag, illet lezkeül a fejdelmeknek mindenkorra olvasuk: miként jogtalan uton foglalván el az előtt Barcsai Sándortól ezen udvartelket Rákóczi, csak zsarnoki hatalomból kifolyó mive volt az adományozás is, a mit tennie nem lett volna szabad.

1649. II. Rákóczi György, a nagyi „Bagdi-rész jóságot” Barcsai Ákosnak férfi-ágra szabva, adományozza.

1650. A m.-solymosi uradalom birtokosai általában productura peresítettek be. A fiskus követelte mint „tisztá fiskálitát”; de feloldoztatik.

1652. Barcsai Ákos (volt fejdelem) mint magtalan, minden szerzeményét a „Barcsai-fiaknak” hagyományozza, kiknek a többi köz-szerzők magzakadtán, és a Barcsai Ákos hagyományán, egyedül az ifj. Barcsai Sándor örököse, kiről fia István, unokája Ferencz, kis-unokája Ferencz, és unokája Lajosra szállottak.

1658. A solymosi birtokosok a fiskus keresete alól feloldoztatik.

1669. I. Apafi Mihály fejdelem az uradalom tömegéből néhány (hány?) pusztá jobbágytelkeket, tisztá és eredeti adománnyal Barcsai Istvánnak adományoz, mindkét nemre szabva az adományt. Ezeket leányai: Barcsai Ágnes Boltvainé, és B. Klára Zeyk Istvánné a menyével Barcsai Ferencz özvegyével egyaránt osztják. 1790 körül Zeyk János birta. Ezen adományt azelőtt a fiskus gr. Bethlen Istvántól, és idősb Barcsai Sándortól váltotta ki.

1679. I. Apafi Mihály Solymos, Csertes, Burján, Nyavalyás, Kecskéd-ág és Füzes rész-jóságokat adományozza Barcsai Mihálynak,

mindkét nemre szabván az adományt. Melyeket 1790 körül részint b. Bánfi Zsuzsanna özvegy gr. Bethlen Ádámné, részint Macskási Kata hitbérnök (dolaita) Hollaki Pálné birtak.

1693. A kőfalvi részjóság férfi-ágra szabott szerzemény.

1760. A vajda Péter magzakadtán M.-Solymoson a fiskus némi részjóságot kihirdetett, a néhai b. Bánfi Farkas utódi ellentmondanak, az ellenmondók a fiskus ellen egy, 1650-ben kelt itélettel védik magukat, és feloldoztatik.

1771. Szalánzi Mária Barcsai Tamásné birtván a hidegvízi egész részjóságot, elzalogosítja, Barcsai István a kiválthatási jogot Barcsai Endrétől, a Szalánzi Mária unokájától megnyeri, és Barcsai Lajosnak hagyományozza végrendeletileg.

1772. Barcsai Kata, Ágnes és Rákhel, István és Lajos testvérek apa- és anyáról. A leányok a fiak ellen osztóztató parancsolt erejével, minden az atyjok (II. Ferencz) halálával rájuk szállott ingó és ingatlan jóságokban, akkori itélőmester Szombatlányi László által Solymoson a birtokfőben június 22-kén osztóztató végrehajtást (executio) vitetnek véghez, midőn a fiak a benzenczi udvartelket tartozásai, és javadalmaival, valamint a m.-szentkirályi, borbátvízi és vádi udvartelkeket, a tisztá anyai (nalaczi-jog) és apa- anyai részjóságokkal, — melyek harmincz helységben léteztek — osztály alá bocsátják, és felosztatnak. A nagy-barcsai és maros-solymosi udvartelkeket, és a kőfalvi és hidegvízi részjóságot megtartják; ezekre nézve ellentállanak, és bepöresítetnek. Azonban minden ingóságot, melyek a szentkirályi, benzenczi és vádi udvartelkeken találtak, nem várván az osztályt, erőszakkal (viafacti) elfoglalják, és a fiakat kirekesztik.

1774. Március 6-kán, az osztály alá nem bocsátott javakra nézve a pör megkezdetik, midőn Barcsai Lajos — testvére István, már meg-

halva lévén, — Sztonyászt anyai jóságnak elismeri.

1784. Ez év Solymosra is gyászt hozó levén, nem mint birtoklái történetét, de mint országos casapt ismertetendők: „Species facti de ianienis per gentem Valachorum Anno 1784. sub decursu mensis novembris commissis” 157 és 158 lapokról átvettük a következőket: a hunyadi kerületben legyilkolt magyarok nevei: Krajniz László Ilyéről anyjával, nevével, és hét gyermekével, az ilyei reformált pár nevével és fiával, Baár Sándor, Guraszádi gazda-tiszt, Bartha János neje vajudó ágyában két gyermekével, Góthi László biztos, Ribicz Imrené egyetlen leányával, kö-boldogfalvi gazda-tiszt Tompos, Balog Zsigmond, Nádra György özvegye, beregszói Kovács János, Maguliczi János fia, Kölente István, Nagy Elek, Tóth János hajadon leánya, Lőrincz János, Váradai Lajos nevével, és Buda László özvegye leányával, a kik Solymos, Beregszói, Hazó, Krinánd, Bábolna, Bokaly, Guraszádi és ilye helységekben gyilkoltattak le. — Ki? vagy kik légyenek ezek közül a Solymoson lesúlytottak? talán a solymosi birtokosok mint családi hagyományt tudnifogják.

1790. Ez év körül a Barcsai leány-ágnak Barcsai Lajos mint fi-ág ellen 1772. év óta folytatott pörében Csernátóni Ferencz itélő-mester tollából, az itélet kimondatott.

1848. Barcsai Lászlónak nagy-ági, valisora, berekszói, topliczai, buzianfalvi, felső-csertesi, m.-solymosi, — szentandrás, orki, n.-barcsai, popesi, n.-okosi és felső-nádasdi földbirtoka, a kolozsvári 1848. évi országgyűlés hozta IV. törvényekikely 2-dik §. erejével, örök váltásig utján, jun. 20-ikán oláhokra szállott.

1857. A váltásig összeg (járulékan kívül) összesen: 34925 frt 22 kr (!) 5% kötelezőnyekben kiiffiztetett.

„In causa Filiarum Barcsai, contra Ludovicum Barcsai Facti Species, et Juris deduction” czimű kéziratból. K ö z l i H. K.

mit mondunk: az ország ezen részében akár hány birtok, van, a melyet a kereskedő, a vásáros soha meg nem keres, hol a városok messzesége s az utak járhatatlansága miatt a keservesen termelt jószág évekig a birtokok nyakán marad, s neki, mint Tantulusnak tulajdon szíriába kell megfújni, úgy a bővség, mint másfelől a nyomasztó pénzülség miatt.

Megvagyunk s jó karban is tartatnak a Kis-Kraszna megye útjai, az akkori előjárók közgazdasági tapintatának bizonyosságai, s megindult egy szárnynál, mely a főúttal Tasnádot és környékét az ország határáig maholnap egybeköti; de ezek csakis egy keskeny területet fogják érinteni a Szilágyinak — a Zilah, Somlyó és Tasnádról éjszakra Bányáig fekvő nagy terület kívül marad a hálózaton, és a mi a dolog sarka: a Meszes innszól oldalán megszakadt út miatt ezúttal is elszigetelve marad, ki tudja meddig, a Szilágy-Kolozsvártól és az ország belsejéig közlekedéstől.

Nézünk szerint megkérdendő lenne a magas kormány, miképp tekintetbe véve e gazdag bortermő vidék elszigetelt állását, méltóztatás-uk úgy a honi borászat, mint a mezőgazdaság érdekében elsőbbséget ugyan a kolozsvár-szilágyi országút minél előbbi elkészítése felől rendelkezni, míg a körülményekhez képest egy az Egregy vagy Almás vízenél kezdett szárnynál nem Zsibót a Szamos mellett N.-Bánya felé lehetne vezetni.

Fél óra alatt a Meszes tetejéről Zilahra, e tiszta magyar ajku, s épp oly tiszta magyar érzelmű városba értünk. A város érdemes előjárói s egyes polgárai részéről tapasztalt vendégszeretettel s szíves jóindulattal, melytől elhalmoztatunk, az előzékeny készséget, melytől ügybarátunk jó szándokunkat elősegítik, csakis hazafi szíves köszönetünk nyilvánításával felelhetünk.

Ha a zilahi szőlőhegyek területi térképét kezünkbe vesszük, alig képzelhetjük, hogy egy kis város alig négyezerfnyi lakosával, melynek pedig egy része honoratior, kereskedő, műiparos, nő, gyermek sat. hogyan bírjon ennyi természet szőlőt éppen karikára, mely mívelési modor legelőbb munkát, költséget igényel, megmívelni, és pedig jól mívelni meg. Pedig nemcsak megmíveli, de sőt azt mondjuk, hogy a karikás mívelés ne tovább-ját a zilahi szőlőmívelés mutatja fel.

Zilahon a borág gazdagabban fizet, mint bárhol a magyar bor vidéken, s ezen termékenységet nemcsak az óhajlat kedvező voltából, nemcsak foldege szerencsés együletéből magyarázzuk ki, mert hiszen másutt még kedvezőbb constellatiónak létezik, nem is éppen a szőlő fajainak finomabbaságából, mert hiszen Erdélyben éppen azon fajok termeltek; mi egyedül a mívelési modorban, az ápolásban, a kezelési fogások ügyességében véljük a kitűnő termékenységet okait rejteni.

A kolozsvári szőlőmívelés, s még inkább a külföldi melléki s hegyaljai, a ki híreről is alig ismeri Zilah városát, borát pedig nem épp a legkedvezőbb itéli meg, túlzottan fogja tartani fennbenbeni categoricus állításunkat, hogy t. i. a zilahi szőlőmívelésben a karikás modor culminatiónat éri el, s azt fogja kérdeni, miben áll tehát ez a tökéletesség? hadd tanulja meg az erdélyi ember is, ki szinte karikásmíveléssel kinlódik, hogyan teremjen szőlője, ha annyit nem is mint Zilahon, bár még egyszer annyit, mint most terem.

A kérdést a szőlőtermelés egyes műveleteinek körülményes leírása fogja megfejtetni, valamint azt is, ha állításunk — mi mindenesetre egyéni nézetünk — kiállja-e a próbát vagy sem.

Nálunk Erdélyben szüret után metszenek, s a szükségleten fától megtisztított tőkét úgy feddik el. Zilahon a szüret után azonnal fedéshez fognak. Van gazda, ki a karótól feloldva a szőlőt felfekteti, kevés földet s felül a karót téven nyomtatékul. A többség minél magas halommal földeli be a tőkét kerekben, a karóhoz kötött karikát nem bántva, s ezzel az évi munka be van fejezve a szőlőben. Van rendkívüli eset, hogy a tőke fedetlen faja elfagy, de akkor rendszeren a mi fedett szőlőink is elfagynak; az az eset pedig, hogy a lanyha vagy esős időjárás miatt az elfedett szőlők termő bogai a földalatt elpálva megvakuljanak, a mi nálunk ismét nem ritkaság, itt nem állhat elő. Fedési modorunknak itt benn az országban czélszerű vagy káros volta bővebb magyarázatot szükségel. Mi a szőlőnél négyféle fát különböztetünk meg: 1) A tőke, ez állandóan a földalatt van. 2) az aggot, a tőkéből felnyúló néhol egy, többször két lábny magas keményfává izmosodott részét a borágnak. 3) az aggot és sik vagy termővesszőt, egybefoglaló l. v. 2. éves részét a fának, cserfának nevezzük. 4) a sik vagy termővesszőt, mely a törzsökön vagy cserfán hagyott esapokból, vagy a termővesszőt alsó bogajból fejlődik ki. Már vagy az egész fát aggjával, cserfájával s sik vesszejével elfojuk; igende ez roppant munkába kerül, s a mellett, hogy a tőkét gyökereiben megintatja, az aggot gyakran megtöri s annyi töltőtelést igényel, hogy alatta a termő bimbók a megvakulás veszélyének vannak kitéve; vagy csak a hajlékonyabb cserfát és sik vesszőt húzzuk be földel; ezen esetben az aggnak meghajtott része vagy szá-

badon marad, vagy lefoly róla a föld, s a téli vihar s fagy által megrongáltatik a tőke, és a fedett részek közti nedv keringés fennakad, s az az eset áll elő, mit a jelen év tavaszán tapasztaltunk, hogy a föld alól kiemelt zöld vesszők kibajús után száradnak el. Bizonyos tehát, hogy fedési modorunk több eventualitásnak teszi ki a szőlőt, mint a felföldelési modor; mit azon országos tapasztalás is bizonyít, hogy a múlt évi tél viszontagságai általánosan többet ártottak nálunk, mint a hol akár a karikás, akár a tökemívelésnél a felföldelés van szokásban.

Nálunk a fedést és — pedig ősszel — a metszés előzi meg. Nem szőlünk a tavaszi vagy őszi metszés előnyösebb voltáról, minden oldalról és pedig keményen forgatják gazdáink a két vélemény, a nélkül, hogy döntő ítéletet mondhatnának. A metszés modora a sark. Nálunk azt mondják: „fán terem a szőlő, s mentől több fát hagyunk, annál bővebb lesz a szüret,“ hagnak tehát 4—5 fát, a mely aztán nem bőven, de ugyan szűköt terem. Bizonyos dolog, hogy a zilahi szőlész a borág élettani processusát mélyebben tanulmányozta, a midőn két erős túrmövesszővel, vagy gyengébb sarjakkal ritkán hárommal beéri. A szőlőfában ugyanis torha likacsos természeténél fogva sebes levén a nedvkeringés, mentől több a fa, annál inkább eloszlik a termőanyag, s nem a termést, hanem a fát szaporítja. Megesik ugyan néha, hogy beüt a jövedőles s a sok fa sokat terem, de hány év silány termése nem követi az egyszeri bő áldást, a mikor a sok szép fával vigasztalja a lefőzött gazdát vinczellérje.

Nálunk nem egy vagy két lábnyira, néha négy lábnyira rug fel az agg, s a vinczellér latorjával végzi a kihajtást. Tudjuk pedig, hogy a magasra hágott agg csekély erőtelésre előrik, s csekély foku hidegben is elhasad, mindkét esetben csak a kivágás dráclikus műtete segíthet. Zilahon általánosan egy vagy 1 1/2 lábnyinál magasra az agg csak a rozsgazda kezében rughat fel. Im két s mindenik fontos ok, a miért a zilahi gazda keze után több termés kerül ki, mint minálunk.

(Folytatjuk.)

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Ragusa, dec. 9-kén, 1858. — Tisztelt szerkesztőség! 126 napig hallgattam, mert a felekezéskas ugyanaddig folytatta életem elleni működését; kar, ó kár, hogy hasztalan. Én is hát dacára újr írótlamhoz nyúltem, ki tudja minő szerencsével, mert hogy az eszély 126 napi nem élet után előbbi erejében maradt, bajos hinni, azonban ibant qua poterant, et qua non poterant, non ibant.

A konstantinápolyi nagyszerű szülésnek csak ugyan volt az a csodaműve, mikint a politikai handabandák legalább egy időre megszűntek; alig viszhangzik valamely rájja turbanjából valamely fama volat. Így terjedt el most egyszerre az a hír, miképp Bosnia, Albania, Hercegovina keresztény lakói nem szívelhétlen csatlakoztak Danilo ő felsége által, kivel hiteltétel mellett úgy szövetkeztek vala, hogy Danilo a szűttánnal nálok nélkül nem egyezzen, együtt küzdik ki szabadságukat, s aztán győztesen együtt egy déli szláv birodalmat alapítanak. Amde Danilo a mint látszik, öket, régi szokása szerint, hitetlenül odahagyja. Montenegró független souzerainje lett s a raják a török iga alatt maradtak. Az így megcsalt raják véres boszut esküdtek, s a jövő tavasszal Montenegróra akarnak rohanni s elpusztítani. E titkot egy bosniai előkelő rajja mondotta meg grávozái barátomnak R. s így nem egészen fama volat.

Ennél bizonyosabb s roánk névze üdvösebb hír az, mikint urunk ő felsége Grávoza kikötőjé, melyben a hivatal vendégek, francziák, angolok, muszkák hat hónapig tombolának, hadi révnék nyilatkoztatta, s az admirális Grávoza-ban fog fölállítani, mi által a vidék természetét fog nyerni, s aztán nem fogja minden időben egy-egy francia vagy muszka admirális az orrát oda útni buntelenül.

Még egy keveset Daniloról. Ő legott, hogy Gráhovát, Bányát sat. Montenegróhoz kapta, a földnépére nagy adót vetett, s azt rögtön, de erővel fel is vette, melyért a nép nemcsak protestált, de vonakodik a hódolati hitet letenni. Novum crimen Caje Cesar!

Üdvözlöm a viszontlátásig.

Farkas Sándor.

Körösbánya. — Nehéz idők, szomorú napok járnak felénk. Irtak már erről többet; irt Boz-Dickens és Jókai. Talán kissé különösnek fog tetszeni, hogy éppen ezzel kezdem leveleimet; de ez nagyon ésszhangzik a mostani élettel. Boz-Dickens és Jókai két nagy szellemestvér, kik írnak bűnös a „nehéz időköt,“ s végül az örökös vidám humorral körik a szomorú rajzot, mintegy biztatva, hogy feledjük a múltat, éljünk a jelennek — s reméljük a jövőben!

Mit csinálnak az emberek ilyen időkben?

Némelyekben két föl, csak azért, hogy ismét lefelezhessék; más azon gondolkozik, mint-

hogyan kevés a pénz, nem jó volna Californiába vándorolni, s csak akkor jönni vissza mikor millionaire. Sokan elfústolnak az egész napot, s fűdibust csinálnak az előzetési ikeből.

De szőlünk másról!

A múlt hó közepén vándor színeszek jöttek, az ide másfél órányira fekvő Brádra. Egy rozszant tetejű korcsmába ütötte föl a nyolcz tagból álló társaság a szinpadot, s czélszerű kihagyásokkal adja a válogatott darabokat.

A többek közt játszták a „Vén bakencsost,“ Peleskei notariust, „Don Caesar de Bazant,“ s „Kövendég a pokol tornaczában“ (Don Juan) című színműveket, az utóbbit az operák sorából a drámák közé degradálva. (?)

A színészekről sub rosa sem akarok sokat mondani. Azt is elhallgatom, mily szeretetre méltó mimikával adta a fiatal hölgy-szerepeket a „Tóti-Dorka“-féle szerep-körhöz tartozó B... né. No de hiába!... „ha szegény az ekllesia, a pap harangoz,“ — azt mondja a közmondás. Régi igazság, de még el nem avult.

A férfiak közül Bács — az igazgató — elég szinpadí jártassággal bír, például: „Don Caesar de Bazant“ és Peleskei notariust — című darabokban a czimszerepet elég ügyesen adta. Brodri és Tóth némely másod-szerepekben ügyekezettel tanusitanak; a többiek negyedik gradusba valók. A nőszemélyzet gyöngye, mutatja az: hogy a fő szerepeket Bacsné játssza.

Kis-Halmágyról egy leányt állítottak a törvényszék elé, mivel gyanuba jött, hogy gyermekét meggyilkolva ő maga temette volna el. A gyanu alapos volt, minden kitűnt; a nem rég született gyermek hulláját megkapták egy fa alatt, hanttal és falevéllal befedve. A szerencsétlen most börtönben van.

A vadállatok nagyon elszaporodtak vidékünkön. Alsó-L...-on is történt egy szomorú eset, ugyanis egy földmivesnek otthon maradt két kis gyermekét, magokban levén, szétépte egy berohanó farkas.

Rozs idők járnak; nagy a sár, sok a mi vizenyős, kevés a pénz, mégis sok az adósság! Sokan panaszkodnak ilyen időben, hogy nincs mit csináljanak, megöli az unalom, bús stb. én azoknak egy kis recipével szolgálók; ez nem találatotlón ugyan dr. Sernest románai közt, de azért ellehet olvasni, ... mert én irom! ki panaszkodik, sopánkodik, hogy nincsen úgy mint régen, bajosabb az élet, s szeretné a multat visszaváraszolul: az vegye meg Vas G. „a régi jó idők“ című regényét, s meg vannak a régi vig napok. A ki szereti a novellákat, de azt mondja, hogy a mostaniak többnyire vizenyősök, az járassa a „N. K-tet“ és van benne elég a mi száraz!...

A ki a boldonságot szereti, ott van „Bolond Miska naptára.“ Az okos embereknek „Kakas Márton kalendariuma,“ melyben kiki a mit keres, megtalálja.

Kinek nincsen reménye, tegyen az arany lotterijára — legalább a mig kijő — van reménye... s végül: kinek nincsen baja, gondja, házassodjék meg!!!

Ha úgy tetszik a viszontlátásig. *) N.

*) Mely hogy minél gyorsabban legyen, kívánja. Szerk.

KOLOZSVÁRI NAPLO.

== Az uzsora-törvények megváltoztatására vonatkozólag a lapok azt hiszik, hogy valószínűleg a kamatoknak egy a lehetőleg magas határa meghagyatik, s az uzsora-törvény a parasztok s apróbb iparosok védelméről gondoskodni fog; azt is hiszik, hogy az iparuzlet körülli uzsorakodás is büntetés alá jöved. Any nyit-e kérdéshez mondhunk, miképp égető szükségnek látunk egy oly kamattörvényt, mely köztünk képezzé tegye a nem uzsorakódó embert is arra, hogy pénzt kölcsön adhassa. Erdélyben az uzsorások nyilvánosan vesznek 30 pcent. Találhatnánk uzsorást, ki elvállalja a volt földesurnak utalványozott kárpótlását Szebenből gyorsan kivenni; erre felhatalmazvány vesz s azonban a biztosított időre a kötelezvényt ki nem veszi, vagy ha kivette is, tagadja. Ekkor azt mondja a földesurnak: „előlegez 30 pcent,“ az szorultságból felveszi a pénzt. Az államkötelezvényt meglehet az uzsorás már kivette s pénzé is tette és éppen abból előlegez; mert arról, hogy kivette vagy nem? a tulajdonos tudomás nem szerzhet, s valóban nagy kár, mért nem hirdetik a hivatalos lapok azt is, kinek mikor adnak ki a kötelezvények? Talánunk uzsorást, ki a két-három hó múlva tárgyalás alá kerülendő kárpótlást 50 pcent nyemerényenl vásárolja meg, s még köztér szerint e pénzbe is egy évig győloset vagy kartont tiszteres árban vétel meg, sőt az illetőre től rokkant lovakot, ó szekereket, s a nép milliója jut a koldusbotra, s egy-egy uzsorás töképenzessé lesz. Egy szigorú utannomozás a börtönök meglehetően uzsorásokkal. Egyéb-iránt nem vádoljuk az uzsorást, vádat érlelme az, ki magát azzal csalatja; de az is menthető, ha az executio fenyegeti és becsületes embertől nem kap pénzt. Éppen ezért ohajlandó

volna, hogy az uzsorának határ szabassék ugyan, de legalább 10 pcentig fel szabad legyen pénzt kiadni; tudunk egyeseknél tizezerenknél fekvő államkárpótlást, melyért az államtól 50%-et kapnak; miért adják azt másnak kölcsön? hisz attól is csak 50%-et vehetnek törvényszerint, s még pernek teszik ki magokat; törvényellenes kamatot pedig becsületes ember nem vehet, ezért nem juthatni pénzhez másolt csak az uzsorástól, ez pedig ha már 60%-re ad is éppen egy börtöntől felhelve, mintha 50-re ad, természetesen az 50 pcentet választja, hogy lehető bűnhődéséért előre kárpótolva legyen.

== A nemzeti színház javára e hó 20-kán rendezett előadás összesen 825 pft 15 krt jövedelmzett, 63 frtnyi kiadás levonásával. E rendkívüli jövedelmet a színház-látogató közönség adakozása okozta; a kiadás mérsékelt voltát pedig köszönhetni annak, hogy az iten állomásozó cs. kir. katonaezred hangszkara ez alkalomra ingyen engedteletl át. Voltak közép-pályók, melyeket tulajdonosaik 25—50 pftal, alsó-pályók, melyeket 5—10 pftal váltottak meg ez estére. A zártzések kitűnőleg adakozott. Ugyanez alkalomból itteni izraelita Blas Károly 50 csakot küldött ajándékol az intézetnek.

== Több magyarhoni laphon, melyek Gyöngyösi István emlékéreli tordai tudósításunkat átvették, e század elején elhunyt költőnk össze van tévesztve a „Murányi Vénus“ költőjével. Ez tévedés; a Tordán inuupelt Gyöngyösi tordai lelkész, a mult század végén irt műveiben, jelesen a „leolinus“ versek írásában tuntele ki magát, — vegyes költeményei az olvasó világ előtt ismeretese a „Hóra és Kloska,“ a „Tordai hasadék“ sat. írójának, ez az a Gyöngyösi, a ki irta volt Gombásinak;

„Házassodol lát-m, mi dolog Gombási barátom;

Téged is a szeretet, hát kalodába vetett?“

Tovább mondanak, de bizony most már tovább mi se tudjuk; mert a mi fejnünk se káptalan.

== Nem regen egy vezércikkünkben említettük volt, hogy a dunai fejedelemségekben, az erdélyi s jelesen a brassói kereskedést a belgák vetekedése fenyegetvén; az iparkamara által Brassóból Vosz és Popp urak kiküldettek széttekintés végett. A kamara ezen köldöttjei a „Kr. Z.“ értesítése szerint a napokban visszakerkeztek, nem éppen csüggesztő hírekkel. A belgák tervöket még ekkorig át nem vitték ugyan, de azt csakugyan fel se adták, s így kebbeli iparosainknak meg kell arról győződnie, hogy a belga kereskedés előbb-utóbb vetekedőleg fog fellépni, s igen kell azon törekednie, hogy piaczaikat Moldva, Oláh és Bolgárhonban ne csak megtartsák, de szaporítsák is. A benyomás, melyet a kamarai bizottmány ezen kirándulásában talált, nem szerfelett csüggesztő, az erdélyi árak kelendőségének közöbbről tapasztalt csökkenése okát főként abban leli, hogy a gabona az ottani piacokon olcsó és nem kelendő, mig az árunkak 1854—55 évekbeni fellünő kelendősége az ottani hadsergek által okozott nagyobb pénzforgalomnak tulajdonítható. A moldva s oláh vajlajára ásitozók az ország pénzének nagyrészt külföldre küldötték, pénzzel járják a fejedelemségek búcsuját, e czélra több szivárgott már ki egy millió forintnál; mindezek a pénz értéket annyira emelték, hogy első rangú váltó-levelek 16—18 pcenttel s másod rangnak 24 pcenttel is alig excomptroiztatnak. Ezekben áll magyarázata az erdélyi árak csökkenésének, mely azonban most újabb lendületet látszott venni.

== A „Gazd. L.“ utóbbi száma ismét egy érdekes mellékletet hoz: u. m. Korizmic László gazd-egyleti alelnök jelentését a dunai hajózásról, s a magyar borok érdekében Konstantinápolyba tett, utjának eredményét, miről később szölandunk.

== Erdemesnek véljük megtekintésre ajánlani Brunfaut urnak a katonai őrtanya közelében lévő üvegsvözet kiállítását, hol a női öltözet körül szükségelt piperezikkek egy része látható, előállítva üvegből, a selyemszövetekkel s legfinomabb tollakkal vetekedő finomságban. A napokban állított elő egészen üvegből egy magyar főkötőt, a mely valóban remek darab. A kiállítás feltűnőbb tárgya egy pompás szőnyeg s egy gyermek halottí ruha egészen üvegsvözetből előállítva. A könnyű kezű franczia műiparos látogatói előtt mutatványt is ad az üveg fonása s hajlítása módjáról, s mint egy új mű par megismerhetése körül alkalmat ajánljuk ezen kiálltást a közfigyelembe.

== (Necrológ) Ilősb Dézsi Domokos földbirtokos és M.-Vásárhelyi köztisztelő polgára, e hó 14-kén jobb lére szenderült.

== Gróf Lázár Kálmán és Speck győgysezer urak ültetvényében Szászváros környékén, oly jó festő buzért állítottak elő, hogy annak tavalyi terméséből egy küldeményök Porosz-loban megvizsgáltatván, 25 szátóival találatott jobbnak a szőlés aínál. Innen látható, hogy e termény, mely egykor hazánkban nagy irázásban volt, méltó a gazdák figyelmére.

== A gyors és olcsó közlekedés hatásáról a gazdasági iparra az „Ö Z.“ következő érdekes hírt hozza: A Duna mellett fekvő Futakon több falusi gazda egyesülve a Dunagőzhajó-társaságtól ezer printrért, s arra felrakva mintegy 100,000 fő káposztát, Pest alatt megjelent, a hol 100-át 4 pftért adták folytonosan. Futakon

ezen eseményhez. Állítja, miképp a Platonoff indítványa már is köztudat tárgya s általános méltánylást talál. Az eddigelő célja s eszközei iránt homályban járó mozgalmak egyszerre jelszóra talált; és ez: a régi birodalmi tanács; vagy ha úgy tetszik: országgyűlés. Az ó-orosz дума azonban csak is a főnemességből állott; az oroszországi jelen hangulat mellett egy ilyen nemzeti gyűlés aligha kielégítő lenne. A kormánynak ezen közbejött esemény nagyszerű nehézségeket gyűjtött fejére, ha nem is oly nagyokat, minőktől a nevezett levelező tartani látszik, a ki kereken ki mondja, hogy egy általános nemzeti gyűlés összehívása némileg hasonlítana ahhoz, mi a francia notabél összehívása 1789-ben volt.

Svájcz. — A „Bern. Ztg.” egy cikket közöl Genéből, melyben Svájcra nézve a következő program állítatik fel: „1) semmi átengedése vagy megosztása Dappes-völgynek; 2) semmi megengedése a francia hadseregek átvonulhatóságának Olaszországba, és 3) semmi szövetség Franciaországgal egy bekövetkezendő Ausztria elleni háborúra. Az ausztriai cs. k. kormány már, mint hallatszik, Dappes-völgy kérdésében Svájc részére állott; ez azért föltehető, minthogy a német hatalmak a dél-német vérendszert érdekeiben oda működnek, hogy az nemcsak saját határát, hanem Savoyának északi részét is

védelmezze, mi rá nézve a semlegességi rendszerbe van tűzve, a bécsi kötés határozata szerint.

A Dappes-völgy, mely fölött eddig csak diplomaiai s elméleti — hadtanilag folyt a vitázás, egy valószínűleg csupán történetes esemény által a közvetlen gyakorlati politikának lőn tárgya. Egy 50 főnyi csapat a francia reusses-i erőd őrségéből egy tiszt vezetésével svájci területre lépett át. Vannak szózatok, melyek ezt szántsándékos demonstrációnak, sőt éppen jelvi birtokbavételnek mondják, a mit csak akkor lehetne lehetőnek tartani, ha feltehető volna, hogy a francia kormány éppen oly csekély véleményével van Svájc joga felől, mint félhivatalos lapjai. A svájci szövetségtanács csakugyan okot látott arra, hogy nyilatkozatot kérjen a francia kormánytól.

UJ POSTA.

Az angol királynő kiáltványa az indiai fölkelés széles területén csodákat mivelt. A milyen a jé-nap, olyan a fogadj-isten. Az alávetési nyilatkozványok mindenfelől érkeznek. A udhban a talukdárók meghódítottak, s átadták erődeiket s fegyvereiket. Szingh radzsah megadta magát s erődét. Tania Topé szorosban be van kerítve. A bangai főnök s a többi lázadó-főnökök

meghódítottak. Semmi kétség, hogy a mint tovább meg tovább terjedend ama kiáltvány híre a fölkelő csapatok közé, annál nagyobb lesznek hatásai. Nem kell felelni, hogy vallási türelmetlenség, térítgetés, egy leigázott népfaj hite elleni sok sértés volt felgyulasztója e borzasztó zendülésnek. És most elterjed a híre, hogy a nagy és szabad szigetország királynője — nem az eddigi uralkodott szűkkeblű, álnok kalmártestület — veszi a kormány gyeplőjét kezébe, általános büntetést bocsát ki minden lázadó számára a gyilkosok kivételével, biztosítja büntetés alatt minden hitvallás, minden népfaj egyenjogúságát, megtiltja bármely egyéneknek is hiteért előnyösét vagy hátrábbtételét, — hogy ne hatnának ily szavak ezer meg ezer szívek újra meghódítására, a kik vallásos jogaik képzelt megmentése végett ragadtak volt még a lázadás fegyvereit.

A brit Indiában történő átalakulás majd általános lesz, s nem kevés sulyt vetend Angolország hatalmi állásának mérlegébe.

A reformi nyilatkozványok Angliában folyvást követik egymást, s azt mutatják, hogy minden iparos központokon a közvélemény igen erősen nyilatkozik a parlament három évig tartása, a titkos szavazás és a képviselőnek a népszerűsége szerinti rendezése mellett. A nézetek csak a szavazati jog kiterjesztése dolgában ágognak el: némelyek e joggal a

polgárok összeségét akarják felruházni; mások, a kik közre Bright is tartozik, e jogot, — még most legalább — némi censi föltételektől akarják függővé tenni.

Bécsből f. hó 12-ről írják egy porosz lapnak: „Ha bizonyos észlelések nem csalnak, úgy Ausztria és Oroszország közt közeledés van készülöben, mely ha valósulna, mindenesetre az európai béke legszárdabb zálogául lenne üdvözeltet. E czélra a szász király ajánlta fel jó szolgálatait, sőt azokat már tetleg meg is kezdé Seebach báró által. A jó egyetértés ezen kedvező fordulatára sokat tett Balabine orosz czári követ bécsi fogadtatása gróf Grünne, hg. Eszterházy s egyéb méltóságok részéről, mely a követ urat kellemesen lepte meg.

A piemonti lapok, távol attól, hogy az egyszer támadt harci zajt lecsillapítsanak, még inkább verik a riadót. Legujabban nagy garral ismétlik azon tudósítást, miképp Franciaország már azon ponton van, hogy Lyonnál sereget vonjon össze, mely alpesi-sereg nevet nyerend.

A Montalembert-ügy, mint írják, f. hó 21-én okvetlenül tárgyalatni fog a császári törvényszék előtt. Mind Berryer mind Dufaure a gróft fogja védeni, miután Douniol nem feljebbzett.

Mexicoból jelentik, hogy a szabadelvű párt mindenfelé győz.

Felölös a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárptóltási töke-utalványozás.

A szebeni cs. kir. megyei törv. utján Gidófalvi Szabinának bükkösi, árapataki b. u. 1427 frt 32 kr., — Bartók Mária Gégő Jánosnak kövesdi birt. u. 538 frt 25 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. ján. 31-kig. Tárgy. nap márc. 12-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A károly-kehérvári cs. kir. megyei törv. utján Juhász Mária öz. Gödri Istvánné és Gödri Jánosnak galudi, hari i. b. u. 593 frt 51 1/2 kr., Dánfy Józsefnek elekesi, n.-laki b. u. 1031 frt

51 1/2 kr., — meros-káptalani, asszonyéni b. u. 2068 frt 32 1/2 kr., — Miklósi Istvánnak forrói, medvesi, sz.-benedeki b. u. 2159 frt 31 1/2 — a károly-kehérvári rom. kath. clerikának oláh-hercepi, o. girbói b. b. 27100 frt 27 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. ján. 28-kig. Tárgy. nap april 8-ka d. e. 9 órákor.

A károly-kehérvári cs. kir. megyei törv. utján Pongrácz Teréz Szűcs Adámnak m.-lapádi, sz.-ujfalvi, tompaházi b. u. 235 frt 7 3/4 kr., — Incze József örökösének hosszuteki b. u. 2915 frt 54 1/2 kr., — a sáromberki ev. reform. egyháznak m.-orbói b. u. 255 frt 45 kr.,

— gr. Bethlen Borbára Schusterné, Erzsébeth gr. Teleki S. Ferenczné, Agnes öz. b. Huszár Mihályné, Johanna gr. Toldalagi Mihályné, Kornélia gr. Waldek Frigyesnének búzás-bocsárdi b. u. 14268 frt 45 1/2 kr., — Vass Mária csel-nai, tibi, igenpataki, krakkói b. u. 7552 frt. 56 1/2 kr., — sorostói, csicsó-holdvilági b. u. 142683 frt 56 1/2 kr., — Macskási Klára gróf Teleki Pálnak kisludai birt. u. 1901 frt 43 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. ján. 21-ig. Tárgyalási nap april 1-je 1859. d. e. 9 órákor.

A károly-kehérvári cs. kir. megyei törv. ut-

ján Lukács Farkasnak csákyai b. u. 601 frt 56 kr., — Mezei Borbára öz. Fikler Károlyné, jelenleg Szabó Lajosnének harii, nagylaki, m.-káptalani, gabudi, b. u. 2597 frt 6 1/2 kr., — Komáromi Anna Bocskai Jánosnak m.-sülyei, m.-beregelyi, elekesi b. u. 755 frt 22 kr., — Horváth József öz. Tóvisi Lászlónak marosböldi, diódi birt. u. 942 frt 27 kr., — Bartók Mária Gégő Jánosnak medvesi birt. után 198 frt 38 1/2 kr., — a n.-enyedi városközségnek f.-orbói b. u. 427 frt 41 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. ján. 21-ig. Tárgy. nap april 5-ke 1859 d. e. 9 órákor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(59) **Dr. Hartung-féle cs. kir. szabadalmazott**

CHINAHÉJ-OLAJ.

A hajnövet megtartására és szépítésére;

egy üveg használati utmutatással együtt 50 pkr.

NÖVÉNY-HAJKENŐCS,

a hajnöves fölélesztésére; egy köcsög használati utmutatással együtt 50 pkr.

A dr. Hartung-féle hajnövesztő-szerek, bebizonyult kitűnő jó tulajdonságaik s jutányos áraik által igen kedvezőleg különböznek az oly sok részről dicsezt macassar-, lapugyókér- s minden más egyéb hajolaj és hajkenőcsöktől, s e szerint azok méltán, mint e nemből a legjobb s legjutányosabb lekiismeretesen ajánlhatatnak. Ez iránti kimerítő leírások ingyen szolgáltatnak, és magok a szerek valódi és nem hamisított állapotban kaphatók Kozsvártt egyedül a Wolff J. gyógy szertárában; valamint

Szebenben: Zóhrer Ferencznél, Brassóban: Stenner, Hoffmann és Kopnaseknél, M. Váshelyt: Fogarasi Demeternél, Tordán: Vélcs Györgynél és Wolff G. gyógyszerárban. Segesvárt: Misselbacher J. B-nél találhatók.

(587) (1—3) **Gróf CSÁKI GYÖRGY üvegyára.**

Gr. Csáki György cs.-ujfalusi üvegyarában, f. 1858-ik évi okt. első napjától fogva az erdélyi hasznóhíri kezelés megszűnén, a tulajdonos gróf az említett gyárt ujonnan szervezte, s a munkálatokat az eddigiekkel sokkal nagyszerűbb mérvben indítván meg; alulírt felhatalmazottnak van szerencsése tudatni a t. cz. közönséggel, hogy e gyár az eddigiekkel finomabb s izletesebb készítményeivel a tisztelt megrendelőket, vagy vásárolni kívánóknak ezutánra is szolgáltatára áll.

Megrendeléseket elfogad

S Z Á S Z M Ó Z S A,

gyár-igazgató.

Cs.-ujfalusi üvegyára; utolsó posta, Fekete-fő.

(588) (1—3) Méltóságos gróf Pejacsevich Márk urnak, az új-egyházi járásban fekvő sz.-zalaknai udvarában, 112 szekér jó régi széna eladó. — Értekezhetni helyben a gazda-tiszttel; vagy Kolozsvártt, Demeter Károly jószág-felügyelővel. Szállása első-szén-utca, 347. szám alatt.

(589) (1—2) Kolozsvár városa táncsteremének (Redouttenak) hasznóhíri körhíre teszik, miként a jövő 1859-ki farsangi időszak alatt a táncsterem melletti vendéglő, és azzal kapcsolatban levő minden hideg italok árulhatási joga kiadó levén, a vállalkozni kívánók ez évi december utolsó napjáig jelentkezzenek t. cz. Pál Sándor urnál nagypiac, 269. szám alatt.

(590) (1—3) Hadréven Szilvási Miklós udvarában husz darab szürke szerviai fajta malacozó kocsa eladó. Értekezhetni ott helyett a tulajdonossal vagy a gazdatisztal.

(583) (3—3) A brassói cs. k. kerületben, Fogaras városában, az úgynevezett süvegcs vagy másnéven Kis-Galacz-utczában, egyfelől az özvegy Benedekné, másfelől a Kovács Fülöp Ferencz házaspár telkei, harmadikfelől a Gertner János darabocskos pusztá helye, s negyedik felől az országút szomszédságai közt fekvő szép kiterjedésű pusztá telek, utána tartozó mintegy 21 köböl főrőjű szántó és 14 szekér szénát s azonfelül sarjút is termő kaszáló külső illetőségekkel együtt a jövő 1859-dik év január első napján kezdve, három egymástán következő évekre hasznóhíri

kiadó, sőt örök áron is eladó. Értekezhetni iránta mindkét esetben személyesen, vagy bérmentes levél által t. Erdélyi Sámuel urral, kinek lakása Kolozsvártt, Bel-Farkasutczában, 53. számú háznál van.

(584)

Eladó birtok.

Egy igen czélszerű, Kolozsvár városához 1/2 órányi távolságra fekvő birtok, melyhez 763, 8 kupás véka térföld szántóföld 1-ső osztályu, 45 jugerum 1400 □ öl kaszáló, 18 jugerum erdő, a mellet 75 szarvasmarhára készült köistálló, minden kellékekkel ellátva, udvarház cseréppel fedve 5 szobából álló, azonkívül köcsür tartozik, örökáron vagy pedig hasznóhíri kiadó. Értekezni lehet országos ügyvéd Veress Lajos belső magyartuczai 407. számú saját házában.

(582)

Hölgyeket érdeklő.

Alulírt tisztelettel jelentem a nagyérdemű vidéki és városi t. cz. közönségnek, miszerint a női öltözetek készítése körül 14 éveken keresztül szerzett tapasztalatom után, egy a hölgyek számára életkérdésű szükségessé vált női szabó kézikönyvet szerkesztvén, az ahoz szükséges 10 darab nagy mintarajzzal együtt, legkönnyebb magán tanulatás végett, könnyen felvilágosító modorban, rövid idő alatt alapon sajátjává teheti mindenki a női ruha-szabást és annak tökéletes elkészítését. A könyvecske mintarajzzal 2 frt 70 kr. ausztr. bees.

Egyszersmind arra is bátor vagyok figyelmeztetni a t. cz. n. érdemű vidéki közönséget, miszerint a női ruha szabás, illetőleg varrásban gyakorlatnak növekedő leánykák e részben tanulmányozásra, koszt- és szállásról gondoskodandó saját felelősségem alatt. Az ez iránti növekedés felett értekezhetni bérmentes levél által; vagy a könyvecské megrendelése az illető díj elküldése mellett rögtön teljesítésbe is veendő. — Lakásom belső-középutca, 521. szám. Nemessányi Samu, nő-szabó mester.

(585)

Az üveg-műkiállítás a fő-örhely mellett még csak e hó végeig leend nyitva a t. cz. műbarátok számára. Egyszersmind bátor vagyok a tiszt. közönséget figyelmeztetni, hogy hajlék (coiffures), karpereczek, szalagok sat. nagy választékban találhatók.

A kiállítási helyiség nyitva van délelőtt 10-től 1 óráig, délután 3-tól 7 óráig.

(560)

Mell-növény szeletkek.

Koller F. J. gyógyszerész által Pozsonyban.

Kolozsvártt kapható Wolff J. gyógyszer-tárában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.

(421)

Stein János-nál Kolozsvártt és Wittich József-nél M.-Vásárhelyt kaphatók:

Magyar remek írók gyémánt-kiadása. Egy-egy kötet ára 40 pkr. Első kötet Kisludai Sándor. Kesergő szerelme, a költő arcképpel. 2-dik kötet Kisludai Sándor Boldog szerelme. 3-dik kötet Kisludai Sándor Boldog szerelme, a költő arcképpel. 4-dik kötet Kiszinczy Ferencz költeményei, a költő arcképpel. 5-dik kötet, Kisludai Sándor. Gyula szerelme. 6-dik kötet, Csokonai válogatott versei, a költő arcképpel. Anglia hasznóhíri állapota ismertetése. George Wingrove Cáo munkája nyomán, hazai körülményekre vonatkozó jegyzetekkel kísérvé. Kiadta a „Gazdasági Lapok” szerkesztősége. Ára 2 ft.

Török J. Hazánk, közlemények a nemzeti történet és honismeret köréből. 8 füzet ára 5 ft. Regélő István bácsi, mulatva oktató család könyv a nép számára. Szerkesztő Májor István. Ára 48 kr.

Petőfi Sándor újabb költeményei, 1847-től 1849-ig. Kiadta Emich Gusztáv Pesten. Ára 2 kötetnek 3 ft. Csinos kemény kötésben 4 ft. Díszkötésben aranyvágással 5 ft.

Jósika Julia. Közlések a külföldről. Fialat olvasók számára. Ára csinos kemény kötésben 2 ft.